

Spiekbrieftje Omgevingsplan – Versie 1.1 (Augustus 2019)

Typen (Plicht en/of keuze)

Type 1: Verplicht, geen keuze.

Type 2: Verplicht, met keuzemogelijkheden.

Type 3: Als dit speelt in uw gemeente, heeft u keuze.

Type 4: Geen plicht, wel keuze.

Contactpersoon VNG: Sarah Ros

N.B. Aanvullingswetten Natuur, Bodem en Geluid zijn niet meegenomen.

Typen	Onderwerp	Hoofdvraag	Vervolgvrage	Vervolgvrage	Toelichting
2	Doelen	Welke doelen (met het oog op art. 1.3 en 2.1 Ow) worden in het omgevingsplan van uw gemeente nagestreefd?	Gelden er instructieregels van de provincie of het Rijk waaruit doelen voor uw gemeente kunnen voortvloeien?	-	-
1 en 2	Regelen van activiteiten	Welke activiteiten gaat uw gemeente regelen in het omgevingsplan?	Gaat uw gemeente algemene regels voor activiteiten opnemen in het omgevingsplan? (Een algemene regel is duidelijk en direct werkend, nadere afweging is niet nodig. Een algemene regel geeft geen (omgevings)vergunningsplicht).	Gaat uw gemeente gelijkwaardige maatregelen toestaan?	Gelijkwaardige maatregelen zijn werkwijzen, meetmethoden of activiteiten die ten minste hetzelfde resultaat bereiken als de algemene regel beoogt. De beoordeling van deze gelijkwaardigheid richt zich op de oogmerken (doelvoorschriften) die de opsteller van de regels heeft willen behartigen.
		-	-	Gaat uw gemeente maatwerkregels stellen in het omgevingsplan?	Een maatwerkregel is een lokale uitwerking van een algemene regel van het Rijk of de provincie. Decentrale bestuursorganen kunnen alleen maatwerkregels stellen als ze daarvoor de bevoegdheid krijgen van een hoger bestuursorgaan (zie Bal, Bbl of de omgevingsverordening van de provincie).
		-	-	Gaat uw gemeente werken met generieke regels?	-
		-	-	Gaat uw gemeente werken met specifieke regels?	Let hierbij op de aanwijzing van de werkingsgebieden.

Typen	Onderwerp	Hoofdvraag	Vervolgvrage	Vervolgvrage	Toelichting
		-	-	Gaat uw gemeente werken met een meldingsplicht? Zo ja, voor welke activiteiten?	Als er meldingsplicht geldt, bevat het omgevingsplan regels over de gegevens die bij deze melding moeten worden aangeleverd en over hoelang van tevoren de initiatiefnemer de melding moet doen.
		-	-	Gaat uw gemeente werken met een informatieplicht? Zo ja, voor welke activiteiten?	-
		-	Gaat uw gemeente beoordelingsregels voor activiteiten opnemen in het omgevingsplan? (Een beoordelingsregel vraagt om een nadere beoordeling en leidt daarom tot een (omgevings)vergunningplicht).	Gaat uw gemeente gelijkwaardige maatregelen toestaan?	Gelijkwaardige maatregelen zijn werkwijzen, meetmethoden of activiteiten die ten minste hetzelfde resultaat bereiken als de regel beoogt. De beoordeling van deze gelijkwaardigheid richt zich op de oogmerken (doelvoorschriften) die de opsteller van de regels heeft willen behartigen.
		-	-	Gaat uw gemeente maatwerkregels stellen in het omgevingsplan?	Een maatwerkregel is een lokale uitwerking van een algemene regel van het Rijk of de provincie. Decentrale bestuursorganen kunnen alleen maatwerkregels stellen als ze daarvoor de bevoegdheid krijgen van een hoger bestuursorgaan (zie Bal, Bbl of de omgevingsverordening van de provincie).
		-	-	Gaat uw gemeente werken met open normen? Zo ja, koppelt uw gemeente beleidsregels (Awb) aan de beoordelingsregels?	Als uw gemeente kiest voor regels over het uiterlijk van bouwwerken, dan moeten deze regels duidelijk maken wanneer het bouwwerk daaraan voldoet. Als dat niet zo is, dan moet de gemeente beleidsregels vaststellen (art. 4.19 Ow). De gemeente kan ook kiezen voor een generieke open norm. In de beleidsregel legt de gemeente dan criteria vast waarmee de beoordeling kan plaatsvinden.

Typen	Onderwerp	Hoofdvraag	Vervolgvrage	Vervolgvrage	Toelichting
			-	Gaat uw gemeente nadere regels stellen in het omgevingsplan?	Nadere regels zijn algemeen verbindende voorschriften ter uitwerking van onderdelen van het omgevingsplan.
		-	-	Staat uw gemeente de mogelijkheid toe van maatwerkvoorschriften?	Een maatwerkvoorschrift moet zijn toegestaan in het omgevingsplan, maar wordt opgenomen in een beschikking. (Zie spiekbrieftje omgevingsvergunning.)
		-	Gaat uw gemeente beheer-, onderhoudsverplichtingen en/of gedoogplichten opnemen in het omgevingsplan?	-	-
		-	Gaat uw gemeente voor een aanvraag om een omgevingsvergunning voor een omgevingsplanactiviteit, in het omgevingsplan regels stellen over de door de aanvrager te verstrekken gegevens en bescheiden (aanvraagvereisten)?	-	-
		-	Welke activiteiten regelt uw gemeente in autonome of algemene plaatselijke verordeningen?	-	Regels over activiteiten die de fysieke leefomgeving zichtbaar wijzigen MOET uw gemeente opnemen in het omgevingsplan. Regels over activiteiten die effect kunnen hebben op de fysieke leefomgeving MAG uw gemeente opnemen in het omgevingsplan. Regels met betrekking tot bevoegdheden van de burgemeester en geldzaken van de gemeente mogen NIET worden opgenomen in het omgevingsplan.
		-	Welke activiteiten regelt uw gemeente helemaal niet?	-	Het omgevingsplan omvat de ruimtelijke regels voor bouwactiviteiten. De technische regels voor deze en andere bouwactiviteiten staan in het Besluit bouwwerken leefomgeving.

Typen	Onderwerp	Hoofdvraag	Vervolgvrage	Vervolgvrage	Toelichting
4	Partiële wijziging of actualisering	Gaat uw gemeente het omgevingsplan partieel wijzigen?	Gaat uw gemeenteraad deze partiële wijziging delegeren aan het college van burgemeester en wethouders?	-	De Omgevingswet kent geen actualisatieverplichting. Indien uw gemeente medewerking heeft verleend aan een buitenplanse omgevingsplanactiviteit, dan geldt een actualiseringsplicht met een termijn van maximaal vijf jaar. Die wijziging is dan een partiële actualisering van het omgevingsplan.
		-	Heeft het wijzigingsbesluit van uw gemeente specifiek overgangsrecht nodig?	-	Als geen specifiek overgangsrecht wordt opgenomen, dan moet direct aan de nieuwe regels worden voldaan. Bij algemene regels betekent dit dat zowel bestaande als nieuwe activiteiten moeten voldoen. Bij beoordelingsregels betekent dit dat alleen nieuwe activiteiten moeten voldoen. Als het wenselijk is om van deze hoofdregel af te wijken, moet bij het wijzigingsbesluit afwijkend overgangsrecht worden opgenomen.
2	Gedetailleerd of globaal omgevingsplan	Kiest uw gemeente voor een gedetailleerd omgevingsplan?	-	-	-
		Kiest uw gemeente voor een globaal omgevingsplan?	-	-	Let op: in geval van een globaal omgevingsplan kan het zijn dat de vastgelegde functie aan locaties of regels voor activiteiten onvoldoende grond vormen voor onteigening, kostenverhaal of onderzoek. Daarmee verschuift deze onderzoekslast naar de vergunningsfase.

Typen	Onderwerp	Hoofdvraag	Vervolg vraag	Vervolg vraag	Toelichting
2	Instructieregels Rijk en provincie	Gelden er voor uw gemeente instructieregels van het Rijk?	Welk type rijksinstructieregels is van toepassing en hoeveel afwegingsruimte heeft uw gemeente daarbinnen? (type 1: betrekken bij; type 2: rekening houden met; type 3: in acht nemen).	-	Zie hoofdstuk 5 Bkl Ow.
		Gelden er voor uw gemeente instructieregels van de provincie?	-	-	Zie de omgevingsverordening van uw provincie.
1 en 3	(Algemene) regels Rijk en provincie	Heeft het Rijk of de provincie (algemene) regels vastgesteld die doorwerken naar uw omgevingsplan?	Heeft uw gemeente ruimte om aanvullende regels te stellen?	-	-
4	Vervallen rijksregels	Gaat uw gemeente het vacuüm van vervallen rijksregels geheel of gedeeltelijk opvullen in het omgevingsplan?	-	-	Met de komst van de Omgevingswet vervalt een deel van de huidige rijksregels. Dit zijn de regels die niet in de bruidsschat terecht komen. Gemeenten kunnen indien wenselijk deze vervallen regels binnen hun beleidsvrijheid opnemen in het omgevingsplan.
1 en 2	Bruidsschat	Hoe gaat uw gemeente de regels uit de Bruidsschat afwegen?	Gaat uw gemeente bruidsschatregels overnemen?	-	Onder de Omgevingswet verhuist een deel van de rijksregels naar gemeenten en waterschappen (de Bruidsschat). Die regels voor gemeenten komen automatisch in het tijdelijk omgevingsplan. Tussen 2021 en 2029 is er een overgangsfase. In die fase moet het bevoegd gezag de regels van de bruidsschat overnemen, wijzigen of laten vervallen. Bij koninklijk besluit vervalt het tijdelijk deel omgevingsplan uiterlijk op 1 januari 2029.

Typen	Onderwerp	Hoofdvraag	Vervolg vraag	Vervolg vraag	Toelichting
		-	Gaat uw gemeente bruidsschatregels gewijzigd opnemen in het omgevingsplan?	-	-
		-	Gaat uw gemeente bruidsschatregels laten vervallen?	-	-
3 en 4	Omgevingswaarden	Gelden er instructieregels van de provincie of het Rijk (Bkl) waardoor het gebruik van omgevingswaarden verplicht is (bijvoorbeeld met betrekking tot een geluidproductieplafond industrieterreinen)?	-	-	-
		Heeft het Rijk of de provincie omgevingswaarden opgenomen die doorwerken naar uw omgevingsplan?	Heeft uw gemeente de mogelijkheid omgevingswaarden van het Rijk of de provincie aan te vullen of aan te scherpen?	Gaat uw gemeente strengere omgevingswaarden voor lucht en water? Zo ja, dan heeft uw gemeente de plicht om economische effecten hiervan te betrekken bij het besluit.	-
		Neemt uw gemeente omgevingswaarden op in het omgevingsplan?	Gaat uw gemeente objectgerichte omgevingswaarden opnemen?	Neemt uw gemeente kwantitatieve omgevingswaarden op?	Een omgevingswaarde is de juridische verankering van een kwaliteitsambitie en wordt opgenomen in het omgevingsplan. Een omgevingswaarde moet objectief vast te stellen zijn en kwantitatief meetbaar zijn. Er geldt een programmaplicht als niet voldaan wordt of dreigt te worden aan een omgevingswaarde. Dit programma kan naast maatregelen ook beleidsuitspraken bevatten over de wijze waarop de omgevingswaarde betrokken wordt bij de uitoefening van bevoegdheden.
		-	-	Neemt uw gemeente kwalitatieve omgevingswaarden op?	-

Typen	Onderwerp	Hoofdvraag	Vervolg vraag	Vervolg vraag	Toelichting
		-	Gaat uw gemeente gebiedsgerichte omgevingswaarden opnemen?	Neemt uw gemeente kwantitatieve omgevingswaarden op?	-
		-	-	Neemt uw gemeente kwalitatieve omgevingswaarden op?	-
		-	Is er sprake van een inspannings-, resultaats- of andere verplichting bij de omgevingswaarden?	Wat is de termijn waarbinnen of het moment waarop aan de gestelde verplichting moet worden voldaan?	-
		-	Welke taken en bevoegdheden, en van welk bestuursorgaan, worden ingeschakeld om de omgevingswaarde te verwezenlijken (art. 2.10 lid 2 Ow)?	-	-
3	Gebruiksruimte	Gaat uw gemeente gebiedsspecifiek sturen op de gebruiksruimte?	-	-	Waar dat nodig is en wanneer de rijksregelgeving daar ruimte voor biedt, kunnen in het omgevingsplan regels worden gesteld over gebruiksruimte (bijvoorbeeld emissieplafonds per kavel in bepaalde gebieden).
		Gaat uw gemeente kavelsgewijs sturen op de gebruiksruimte?	-	-	-
		Moet uw gemeente rekening houden met relevante cumulatie?	-	-	Wanneer een hoge omgevingsbelasting door een veelheid aan activiteiten tezamen wordt veroorzaakt, ligt een cumulatieve regeling voor de hand. In dit geval moet minimaal worden gewerkt met een meldplicht zodat de administratie kan worden bijgehouden en de overtreder kan worden bepaald.

Typen	Onderwerp	Hoofdvraag	Vervolgvrage	Vervolgvrage	Toelichting
4	Specifieke zorgplichten	Gaat uw gemeente specifieke zorgplichten in het omgevingsplan opnemen?	-	-	In de Omgevingswet zijn een algemene zorgplicht, een algemeen verbod en specifieke zorgplichten opgenomen. Gemeenten kunnen ter aanvulling op de zorgplichten in de Omgevingswet, in de omgevingsplanregels ook specifieke zorgplichten opnemen. Een specifieke zorgplicht is toegespitst op specifieke activiteiten voor concreet genoemde belangen.
4	Stedelijke kavelruil	Gaat uw gemeente stedelijke kavelruil stimuleren?	-	-	De kavelruilplannen moeten in overeenstemming zijn met het omgevingsplan.
4	Moderniseringslocaties	Gaat uw gemeente in het omgevingsplan moderniseringslocaties aanwijzen?	-	-	Moderniseringslocaties zijn locaties waar een gewenste functie aanwezig is, maar de kwaliteit van de bestaande bebouwing niet meer acceptabel is. Modernisering, samenvoegen van panden of sloop van gebouwen is dan wenselijk. Het gebruik van die gebouwen wordt dan in het omgevingsplan aangemerkt als afwijkend van de toebedeelde functie.
2	Kostenverhaal	Heeft uw gemeente het kostenverhaal met een anterieure overeenkomst verzekerd? Zo niet, dan moet het kostenverhaal worden opgenomen in het omgevingsplan of de omgevingsvergunning.	Voldoet het kostenverhaal aan de drie PPT-criteria (profijt, proportionaliteit en toerekenbaarheid)?	-	Kostenverhaal blijft verplicht voor kosten die zijn gemaakt voor werken, werkzaamheden en maatregelen in verband met activiteiten. De kostenverhaalplichtige activiteiten en kostensoorten zijn aangewezen in het Aanvullingsbesluit grondeigendom.

Typen	Onderwerp	Hoofdvraag	Vervolgvrage	Vervolgvrage	Toelichting
3	Programma met programmatische aanpak	Moet uw gemeente in het omgevingsplan een programma met programmatische aanpak aanwijzen?	-	-	Dit geldt wanneer de gebruikruimte in uw gemeente onder druk staat of uw gemeente activiteiten toestaat in het omgevingsplan die een negatief effect hebben op het voldoen aan omgevingswaarden (zie spiekbriefje programma).
1 en 3	Plan-m.e.r.-plicht	Is er sprake van een plan-m.e.r.- (beoordelings)plicht?	-	-	-
4	Vorbereidingsbesluit	Gaat uw gemeente een voorbereidingsbesluit nemen?	Gaat uw gemeente het voorbereidingsbesluit delegeren aan het college? (art. 4.14 lid 5 Ow.)	Welke voorbeschermingsregels neemt uw gemeente hiervoor op in het omgevingsplan?	Meer informatie is te vinden in de Invoeringswet van de Omgevingswet (art 4.14 Ow).
3	Nadeelcompensatie	Leidt het omgevingsplan van uw gemeente tot schade als gevolg van dit omgevingsplanbesluit?	Is er sprake van indirecte of directe schade?	-	Met indirecte schade wordt hier bedoeld; schade ten gevolge van ontwikkelingen op naburige percelen. Nadeelcompensatie voor indirecte schade vindt plaats in de vergunningsfase.
1 en 3	Participatie	Op welke manier geeft uw gemeente kennis van participatie in het kader van het omgevingsplan?	Hoe draagt uw gemeente er zorg voor dat de benodigde informatie voor het betrekken van participanten op een toegankelijke wijze beschikbaar is?	-	-
		Hoe verwerkt uw gemeente de <i>motiveringsplicht participatie</i> bij vaststelling van het omgevingsplan?	-	-	-

Typen	Onderwerp	Hoofdvraag	Vervolgvrage	Vervolgvrage	Toelichting
		Wijst uw gemeente gevallen van activiteiten aan waarvoor een participatieplicht geldt?	-	-	De gemeenteraad kan gevallen van activiteiten aanwijzen waarin participatie van en overleg met derden verplicht is voordat een aanvraag om een omgevingsvergunning voor een buitenplanse omgevingsplanactiviteit waarvoor het college van burgemeester en wethouders bevoegd gezag is, kan worden ingediend (zie amendement Van Eijs, Ronnes, Smeulders).
2	Afstemmingsverplichting	Hoe houdt uw gemeente in het omgevingsplan rekening met artikel 2.2. Ow (afstemming en samenwerking)?	-	-	-
4	Verzwaard adviesrecht gemeenteraad	Gaat uw gemeente gevallen aanwijzen over aanvragen om een omgevingsvergunning voor een buitenplanse omgevingsplanactiviteit, of over verzoeken om beslissingen over instemming over voorgenomen beslissingen op aanvragen om een omgevingsvergunning voor buitenplanse omgevingsplanactiviteiten, waarbij de gemeenteraad in de gelegenheid moet worden gesteld om advies uit te brengen?	-	-	-

Typen	Onderwerp	Hoofdvraag	Vervolgvrage	Vervolgvrage	Toelichting
3	Toezicht en handhaving	Neemt uw gemeente prioriteringsbeleid op voor beperkte capaciteit van toezicht en handhaving in het omgevingsplan?	-	-	Dit beleid voorkomt dat het bevoegd gezag altijd (gelijk) kan worden gedwongen om handhavend op te treden tegen overtredingen van beperkt belang.
		Neemt uw gemeente waarschuwingsbeleid op in het omgevingsplan in het kader van handhavingsverzoeken?	-	-	Dit beleid voorkomt dat het bevoegd gezag bij elk ongeluk een last onder dwangsom of bestuursdwang moet opleggen.
1 en 2	Monitoring en evaluatie	Moet uw gemeente omgevingswaarden monitoren en hierover verslagleggen?	Welke keuzeruimte heeft uw gemeente hiervoor binnen de Omgevingsregeling?	-	In het omgevingsplan wordt in ieder geval voor het vaststellen van omgevingswaarden opgenomen hoe de monitoring plaats vindt. Dit gaat aan de hand van parameters, methoden en verslaglegging conform art. 20.1-4 Ow.
1	DSO	Voldoet het omgevingsplan van uw gemeente aan de digitale (en semantische) standaarden van de Omgevingswet (STOP/TPOD)?	-	-	-